

Referat

Studien¹ bygger på en analyse av 885 utvandrende smolt og 7275 voksne som vendte tilbake til Etneelva i perioden 2016–2023. Etneelva var utsatt for omfattende innslag av rømt oppdrettslaks i perioden 1989–2012. Etter installasjon av en fiskefelle i 2013 ble all laks som gikk opp i elva genetisk kontrollert, slik at nesten all rømt oppdrettslaks ble sortert ut. For smoltkohortene som vandret ut av elven i perioden 2016–2020, var den totale marine overlevelsen, basert på gjenfangst av PIT-merkede fisk, mellom 1,1 % og 5,9 % for årsklassene, uavhengig av hvor mange år de tilbrakte i sjøen. Det var ingen korrelasjon med grad av innblanding av arvemateriale med opphav i oppdrettslaks.

Forskernes konklusjon er at resultatene viser at det omfattende nivået av genflyt fra rømt oppdrettslaks til villaks har få langsiktige konsekvenser for den marine overlevelsen til villaksen. Det gjelder så lenge bestanden er robust nok til å overleve eventuelle kortsiktige konsekvenser for fitness som følge av introgresjon og /eller bestandsreduksjon. Naturlig seleksjon vil gradvis gjenopprette fitness.

Harvey-artikkelen fra januar 2026

Det var samme konklusjon i den forrige HI-artikkelen også. Harvey m.fl.² omtaler paradigmat om genetisk forurensing som modent for revisjon. I 2025 publiserte Kevin Glover m.fl. en artikkel som viste at naturlig utvalg renser ut gener som misstilpasser villaksen til sitt miljø³. HI-miljøet har altså publisert 3 artikler i løpet av det siste året som tilbakeviser fortellingen om genomisk påvirkning fra rømt oppdrettslaks som en trussel mot villaksen.

Hva nå?

Det skal bli interessant å se om HI og andre har tenkt å la den nye innsikten tilflyte fluefiskerne og allmennheten forøvrig. Forskningsmiljøet har nå brukt 30 år å propagandere for det motsatte synet, som bl.a. har ført til at myndighetene bøtelegger oppdrettere som blir utsatt for rømninger. Det er en praksis som øyeblikkelig bør skrotes. Har Sjømat Norge og Sjømatbedriftene tenkt å ta tak i saken?

¹ Briec, M.S., Besnier, F., Harvey, A.C. et al. No selection against domestication-admixture during the marine phase of an Atlantic salmon population. *Commun Biol* (2026). <https://doi.org/10.1038/s42003-026-10051-z> https://www.nature.com/articles/s42003-026-10051-z_reference.pdf

² Alison C. Harvey | Øystein Skaala | Francois Besnier | Britt Iren Østebø | Anne Grete Sørvik | Per Tommy Fjeldheim | Laila Unneland | Marine S. O. Briec | Fernando Ayllon | Kjell R. Utne | Monica F. Solberg | Kevin A. Glover. Domestication-Admixed Atlantic Salmon (*Salmo salar*) Establish a Productive Population in the Wild. *Ecology Letters*, 2026; 29:e70319 <https://doi.org/10.1111/ele.70319>

³ Glover, K. A., M. Castellani, M. Heino, and F. Besnier. 2025. "Modelling the Consequences of Domestication-Introgression in Wild Populations Using Genetic Markers Under Varying Degrees of Selection." *Evolutionary Applications* 18, no. 9: e70140.